

KRIST U
SLAVI,
freska u
kapeli Sv.
Stjepana

bočne apsida (kapele Sv. Ladislava i Sv. Marije) i sakristiju na sjevernoj strani (uz apsidu Sv. Ladislava). Svod i zid sakristije oslikani su freskama u Timotejevo doba, a prikazani su Sv. Franjo, Sv. Dominik i u sredini Sv. Timotej (?). Rad je pripisan slikaru iz sr. Italije. Na zidu apsida Sv. Marije nedavno je otkriven dio freske (lik Marijin) iz ciklusa legendi o Bl. Dj. Mariji. Može se pretpostaviti da iz druge pol. XIII. st. potječu majstorski klesani ulomci gotičke arhitekture velikih dimenzija, nađeni u zidu crkve Sv. Ivana u Novoj vesi prigodom njezine obnove. Pripadali su najvjerojatnije templarskoj crkvi koja se nalazila preko puta crkve Sv. Ivana, a koja je davno nestala. Gotici pripada i gradnja triju jednako visokih lađa katedrale koje je izveo biskup Eberhard poč. XV. st. Reljefni korniši visoko na doprozornicima sjeverne lađe (životinjske i ljudske glave, lišće) pripisani su klesarskoj radionici praške obitelji Parler (A. Horvat).

U crkvi Sv. Marka gotički svodovi nad lađama, svetište i potpornji izvedeni su na romaničkoj osnovi u drugoj pol. XIV. st. Djelo su skupine njem.

graditelja i klesara (Bauhütte) koja je radila pod vodstvom Ivana »parlera« (Johannes lapicida parlerius ecclesie s. Marci) 1363–77. On je vjerojatno klesao i južni portal s petnaest kipova, najveći po broju kipova u ovom dijelu Europe. Bio je pripisan radionici praških Parlera (A. Horvat) oko 1400. S obzirom na visoku vrsnoću i raskošnost izvedbe, a i arhivske podatke (N. Klaić), portal kao i gotička dogradnja crkve morali su nastati u »zlatno doba« Graceta, kada je poslije sred. XIV. st. tu stolovao slav. herceg Stjepan, brat kralja Ludovika Anžuvinskoga, sa svojom ženom bavarskom princezom, i kada su tu djelovali njem. majstori. Trag gotičke kapele održao se u ulomcima prozorskoga okvira na ist. zidu kuće na Markovu trgu 1. Na Kaptolu su nedavno otkriveni kameni gotički dovratnici (Kaptol 26), a prekriveni su žbukom gotički lukovi nad prozorima prizemlja franjevačkoga samostana (Kaptol 9).

Renesansa se u arhitekturi Zagreba javlja u posljednjoj četvrtini XV. st. gradnjom sjever. kaptolskih kula (sjeverozapadne, tzv. Prišlinove, i sjeverois-